

природи; 3) необережні злочини, до яких належать необережне пошкодження лісу, забруднення водних об'єктів чи атмосферного повітря. Ці злочини вчиняються з причин ігнорування елементарних правил техніки безпеки.

Кримінологічна характеристика осіб, які вчиняють екологічні злочини, відзначається неоднорідністю, оскільки вона суттєво залежить від видів злочинів, однак можна скласти типовий портрет екологічного злочинця. Найчастіше такі злочини вчиняють чоловіки середнього або старшого віку. Рівень освіти - середня або вища, прибутки стабільні. Питома вага раніше засуджених є незначною. Більшість даних злочинів вчиняються групою осіб. Втім зростає професіоналізація таких осіб. Щодо наслідків екологічних злочинів, то вони залишаються здебільшого непередбаченими. Такий стан обумовлений обмеженими можливостями сучасної науки повною мірою виявити причинно-наслідкові зв'язки у природних та біологічних системах. Так, ще недостатньо прогнозовані результати впливу на живий організм радіації, електромагнітних полів, різних хімічних речовин та інших негативних факторів.

Література

1. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-ІІІ // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26. – Ст. 131.

3. Кримінологія: Загальна та Особлива частини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.pravo.vuzlib.su/book_z1119_page_56.html

УДК 343.241.2

Лучок А. М., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник Катеринчук К. В., к.ю.н., доцент

РЕАЛІЗАЦІЯ СМЕРТНОЇ КАРИ В ХХІ СТОЛІТТІ

Правовий механізм реалізації смертної кари в усьому світі виник дуже давно, але з плином часу багато країн відмовилися від такого виду покарання, визнавши життя кожної людини найважливішою цінністю людства. Але в деяких країнах механізм застосування смертної кари працює і по сьогоднішній день. Виходячи з цього необхідно дослідити позитивні і негативні риси застосування такого виду покарання та правові основи її реалізації у різних правових системах світу, тому дана тема є актуальною.

Необхідно почати з того, що смертна кара ще з давніх часів була найрозповсюдженішим видом покарання. Це пов'язано з тим, що поняття індивідуальної свободи особистості ще не існувало, а утримувати злочинців в місцях позбавлення волі було економічно не вигідно. Таким чином протягом деякого часу даний вид покарання набирає все більшого визнання в багатьох країнах світу і починає виконувати декілька суспільно-організаційних завдань - працювала як механізм залякування населення та носила виховний характер. Наявність такого виду покарання попереджувала настання нових протиправних діянь.

Залежно від системи права та національного законодавства різних країн світу смертна кара в Середньовіччі реалізовувалась різними способами. Наприклад, в Англії смертна кара була дуже поширеним видом покарання. Тільки в лондонському районі Тайберн за царювання Едуарда VI щорічно в середньому страчували 560 чоловік. За тогочасною англійською системою кримінального законодавства існувало 123 види злочинів, суб'єкти яких підлягали страченню. У Франції смертна кара застосовувалась до осіб, які вчинили більш тяжкі злочини, які в основному стосувались порушення державного суверенітету, посягання на життя високопосадовців, чиновників та звичайних громадян. У Німеччині смертну кару встановлювали за такі види злочинів як підпал, підробку монет, подружню зраду тощо. Найчастіше за німецькою системою права вона реалізовувалась через четвертування, обезголовлення, повішання та утоплення. В Іспанії в часи Середньовіччя смертна кара була звичайною справою. Відомо, що найчастіше вона застосовувалась до еретиків та інших осіб, які не влаштовували католицьку церкву, хоча історичні дані вказують, що світські суди виносили смертні вироки незрівнянно частіше. В Австро-Угорщині смертна кара реалізовувалась методом повішання, але застосовувалась лише до осіб, які досягли 21 року. Португалія була першою країною в Європі, де смертну кару, як вид покарання, скасували. Ця подія відбулась лише в 1867 році. Пізніше дану найвищу міру покарання скасували в Нідерландах (1870 р.), Норвегії (1905 р.) і Швейцарії (1921 р.) [1].

З початку ХХ століття світова цивілізація і моральна культура суспільства зробила великий крок вперед. Після заснування Ради Європи Кримінальне законодавство багатьох країн змінилося в бік лібералізації. Зазначу, що скасування смертної кари з національного кримінального права стало необхідною умовою для вступу до Ради Європи. Першою з держав колишнього СРСР, яка відмовилась від даного виду покарань була Молдова (1995 р.). В Україні цей вид покарання був визнаний неконституційним згідно з рішенням Конституційного Суду від 29 грудня 1999 р. З пострадянських держав смертну кару на практиці застосовує лише Білорусь, залишаючись, таким чином, єдиною державою в Європі, яка не скасувала це покарання і не запровадила мораторій на виконання

смертних вироків. Але все ж таки зазначимо, що за даними ООН на сьогодні 147 держав у світі відмовились від реалізації смертної кари, і ця кількість кожного року збільшується [2].

Необхідно наголосити на тому, що смертна кара і на сучасному етапі цивілізаційного розвитку залишається найсуровішою мірою покарання у багатьох країнах світу. На сьогодні вона застосовується в 38 штатах США, в колишніх союзних республіках і соціалістичних країнах, в усьому арабському світі, а також у ряді африканських і середньоазіатських держав. За загальним правилом вирок суду виконується не публічно. Кримінальним законом кожної з країн встановлений чіткий перелік осіб, які мають право бути присутні при виконанні смертного вироку. За даними що надає «Amnesty international» 2015 року у світі було страчено 1634 особи в 25 країнах світу. Відмічається, що це понад 50% більше порівняно з 2014 роком, в якому дана міжнародна організація зафіксувала проведення 1061 виконання рішень судів в 22 країнах світу. Особливо підкреслюється, що це рекордна кількість виконання смертних кар за більш ніж 25 років (з 1989 року). Лідерами застосування смертної кари стали Китай, Іран, Пакистан, Саудівська Аравія та США [3, с. 168].

Також необхідно розкрити види сучасної смертної кари, це: відсікання голови, страта на електричному стільці, повішання, смертельна ін'єкція, розстріл, каменування та удар ножем. Відсікання голови, як вид покарання застосовується в Саудівській Аравії та в Іраку. Страта на електричному стільці в США. Повішення застосовують у Єгипті, Йорданії, Ірані, Пакистані, Сінгапурі, Японії та інших країнах. Смертельну ін'єкцію легалізовано в Гватемалі, Китаї, США, Таїланді, Філіппінах. Розстріл офіційно дозволено в Білорусі, В'єтнамі, Китаї, Сомалі, Тайвані, Узбекистані та інших країнах. Каменування та удар ножем є менш розповсюдженими способами реалізації даного виду покарання, які застосовуються в Афганістані, Ірані та в Сомалі [4, с. 77-78].

На нашу думку, необхідно звернути увагу на специфічні риси смертної кари, як виду покарання та виокремити позитивні і негативні її риси. Насамперед це потрібно для того, щоб з'ясувати чи потрібен такий вид покарання взагалі, і яку ж саме роль він відіграє у регулюванні відносин в суспільстві.

По-перше зазначу факти, які підтверджують користь смертної кари для суспільства. Необхідно почати з того, що смертна кара, як вид покарання, виключає повторність злочину в майбутньому, і тому за допомогою неї держава може захистити інтереси суспільства. Відмітимо також, що вона протидіє злочинності та є вагомим стримуючим фактором для особи, що хоче вчинити злочин. Даний вид покарання має стримуючий вплив на осіб, і тому виступає як засіб попередження настання нових злочинів. Страта протидіє економічній несправедливості

довічного ув'язнення та виключає потенційну можливість амністії.

Також, необхідно виокремити негативні риси смертної кари, як найтяжчого виду покарання. При засудженні особи до страти завжди існує вірогідність помилки суду і незаконного засудження. Реалізація смертної кари суперечить міжнародним правовим нормам та загальним принципам міжнародного права. В науці кримінального права зазначено, що смертна кара породжує дегуманізацію в суспільстві та сприяє соціальній нерівності, зневазі до людського життя, та суперечить релігійним нормам.

Проаналізувавши позитивні і негативні риси даного виду покарання зазначимо, що смертна кара за особливо тяжкі злочини перед людством і державою – це перевірений історією засіб самозахисту суспільства проти порушення умов його нормального існування. Даний вид покарання слугує як метод регулювання суспільних відносин і має попереджувальний характер. Оскільки злочинність має багатосторонній і неоднозначний, який зумовлений низкою причин, то й заходи боротьби з нею повинні бути також комплексними.

Література

1. ВузЛіб. Смертна кара як вид покарання в країнах Європи: законодавче оформлення та практичне застосування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vuzlib.com/content/view/2284/73/>

2. Смертна кара в минулому і сьогодні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua-referat.com>

3. Малєїна М.Н. Особисті немайнові права громадян: поняття, реалізація, захист / М.Н. Малєїна. – М.: МЗ Пресс, 2001 р. – 242 с.

4. Малько А.В. Смертна кара як правове обмеження / В.А Малько // Держава і право. – К., 2016. – № 1. – 129 с.

УДК 341.49 (043.2)

Насіров Н., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Лихова С.Я., д.ю.н., професор

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ НОРМИ І ПРИРОДНІ ПРАВА ЛЮДИНИ

Позитивне право і природне право – це два взаємопов'язаних і в той же час протилежних феномени. В різні періоди розвитку різних держав співвідношення між цими правами було неоднаковим, змінювалося. Сьогодні Конституція України проголошує нашу державу правовою і це вимагає, щоб її правова система була підпорядкована захисту природних прав людини. Розглянемо наприклад, що вважається об'єктом такого